

value. The experience of organic pig breeding indicates about the need to improve existing means of housing pigs and using resource-saving materials. In the article it is considered the main characteristics of the device for camp and pasturing lactating sows, as well as the main parameters of the microclimate in this premises have been researched.

The way of making light premises for lactating sows is as follows. First, the bundles of sorted and refined cane are placed on wooden shelves and with the help of a special device, they are charged with a wire through every 300 mm, and to create a greater elasticity at a considerable length of the fascines it is put inside the fascine lay hammer and then stack it on circles made on a given span of the vault, which differs in that the fashin is formed in a special telescopic groove, at the ends of cheeks with slits are fixed. To strengthen the fascina in the middle of the trough, it is put a wooden bar on the rib, and the ends are inserted in the opening of the cheeks so that they go beyond the cheeks a few centimeters. Then the gutter is laid with a reed so that the ends do not extend beyond the cheeks, and with the help of clamps, it is formed a fashin of cylindrical shape which is evenly tied with ropes.

One such example is the device for camp and pasturing housing lactating sows. The device consists of a door, one of which has a slit, feeder, front, back and side walls, a box with piglets. Above the corner is a fixed tube, which freely rotates on the axle. At the exit of the machine, the sow crosses through the corrugated cavity, the hollow slides along the tube and, thus, there is a massage of its lobes, and this is the main feature of this device, which distinguishes it from others. The developed method of making the house of hovel type for the camp-pasture housing of lactating sows provides the optimal conditions for their housing and is one of the elements of alternative energy and resource-saving technology of pork production. The microclimate indexes in this house was in accordance with the hygienic standards.

Key words: sow; piglets; conditions of housing; technology; a device for camp and pasture housing of lactating sows; microclimate.

УДК 636.4.083

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ВІДГОДІВЕЛЬНОГО ПОГОЛІВ'Я ОТРИМАНОГО У ПРИМІЩЕННЯХ З РІЗНИМИ СИСТЕМАМИ СТВОРЕННЯ МІКРОКЛІМАТУ

Волощук В.М., доктор сільськогосподарських наук
pigbreeding@ukr.net

Герасимчук В.М., аспірант
gerasymchukviktor@gmail.com
Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН
36013, м. Полтава, вул.. Шведська Могила, 1

У статті наведено результати вивчення зміни інтенсивності росту відгодівельного поголів'я яке було отримано та пройшло доорощування у приміщеннях з різною системою створення мікроклімату. Поросят першої групи отримали та доорощували до маси 30..33 кг у приміщеннях з нижньою подачею попере-дньо термічно підготовленого повітря, а поросят другої групи отримали та доорощували у приміщеннях де повітря до тварин подавали через бокові стінові клапани безпосередньо з навколошнього середовища.

Встановлено, що поросята першої групи на час закінчення доорощування незалежно від пори року мали більш високий потенціал продуктивності відносно

поросят другої групи, що проявлялось у більш високих середньодобових приростах та живій масі.

Поросята першої групи, як у першу, так і другу фази відгодівлі мали більш високий відсоток збереження, менший рівень падежу та технологічного відходу відносно поголів'я другої групи. За період проведення первого етапу відгодівлі поросята першої групи як у холодний, так і теплий період року мали більші середньодобові приrostи на 45 г (7,5%) та 13 г (2,1%) відповідно. Середня жива маса поросят першої групи на час закінчення 1-го етапу відгодівлі була вищою від маси поросят другої групи як у холодний, так і теплий період року на 2,66 кг (5,1%) та 1,78 кг (3,3%) відповідно.

Встановлено, що при проведенні другого етапу відгодівлі як у холодний, так і теплий період тварини першої групи мали більш високі середньодобові приrostи 778.26 ± 5.34 та 813.04 ± 5.47 г, відповідно, в той час як у тварин другої групи середньодобові приrostи досягали значень 745.04 ± 4.27 та 780.17 ± 5.23 г, відповідно. Потрібно відмітити, що відмінність між значеннями середньодобових приrostів між двома групами була вірогідною ($P < 0.001$). Це вказує на те, що як у перший так і другий період відгодівлі, продуктивний потенціал тварин першої групи продовжував зберігатись і був вищим, ніж у тварин другої групи. На час закінчення відгодівлі середня жива маса відгодівельного поголів'я першої групи була вищою як у холодний, так і теплий період року. Загальна маса поголів'я першої групи на час закінчення відгодівлі у холодний період була більшою від маси другої групи на 519 кг, а у теплий період року – на 576 кг.

Ключові слова: свинарство, мікроклімат, відгодівля, збереженість, середньодобові приrostи, жива маса.

Головне завдання підприємств які займаються вирощуванням свиней – виробництво якісної, поживної, екологічної продукції свинарства, яка є одним з основних харчових продуктів. Жодне підприємство не може працювати не отримуючи прибутку та оборотних коштів, за рахунок яких підприємство і може розвиватись. Відомо, що на прибутковість свинарства впливає багато об'єктивних і суб'єктивних факторів. Рівень окупності коштів вкладених у свинарство залежить як від застосованої технології, наявного обладнання, високоефективних кормів і преміксів, так і від мікроклімату у приміщенні, конкретних умов господарювання, рівня кваліфікації керівників, фахівців та обслуговуючого персоналу.

Основний прибуток господарство отримує виробляючи та реалізуючи високоякісну свинину. Чим більші середньодобові приrostи дають свині на відгодівлі, при тих же самих витратах корму, тим більший економічний ефект має господарство від господарської діяльності. Науковці давно ведуть пошук варіантів різноманітного впливу на стан здоров'я тварин, комфортність умов утримання, якісну, збалансовану годівлю, водонапування лише з однією метою підвищити продуктивні можливості поголів'я та отримати більше виробленої продукції.

Переведення свинарства на промислову основу стало можливим після створення великих високоспеціалізованих комплексів, що дозволило застосувати потокову систему отримання опоросів з певним кроком ритму. Такий підхід дозволив збільшити кількість виробленої продукції і підвищити рентабельність господарської діяльності. Порівняно із фермами які працювали з туровою системою опоросів на підприємствах, які запровадили потокову систему, на 35% інтенсивніше використовується маточне стадо, на 74% вище продуктивність свиней при вирощуванні і відгодівлі [1, 7]. В останні роки більше половини виробництва продукції свинарства припадає на індивідуальні господарства населення і лише 36% на великотоварні підприємства [14]. Відомо, що

у дрібних господарствах на 1 кг виробленої продукції помітно більші витрати корму, енергетичних ресурсів, ручної людської праці.

У зв'язку зі зростанням чисельності людства у більшості країн світу все більш гостро постає проблема забезпечення людей харчовими продуктами, особливо які містять значну кількість тваринного білку. Проблема подолання дефіциту тваринного білку вирішується за допомогою розвитку свинарства та його інтенсифікації, більш раціонального використання кормових і енергетичних ресурсів. У багатьох країнах Європи, Америки, Канади, Китаю, Данії та ін., свинарство є не лише високорентабельною галуззю, а й бюджетоутворюючим підрозділом економіки країни.

Підвищення вартості корму та енергоносіїв, вартості капітального будівництва та високі відсоткові ставки по кредитах змушують виробників продукції свинарства вдаватись до більш дешевих технологічних підходів у свинарстві. Використання глибокої солом'яної підстилки для групового (більш природного) утримання добре зарекомендувало у багатьох країнах і набирає все більшого поширення в межах України [2, 5, 11, 12].

Одним з можливих напрямів підвищення прибутковості свинарства є не лише запровадження інноваційних технологічних рішень, а й ефективне використання наявних ресурсів. Одним з таких підходів є підвищення інтенсивності росту молодняку свиней залежно від способу створення мікроклімату [9, 6, 10, 13]. Мікроклімат вирівняний впродовж року в межах оптимальних норм виявляє досить високий вплив на забезпечення високої продуктивності і збереженості тварин [3, 4, 8]. Встановлено, що фактори впливу утримання на відгодівельну продуктивність тварин можуть досягати 20%, що особливо характерно для молодняку тварин [15]. Але питання, чи зберігається ростовий потенціал набутий молодняком під час підсисного періоду та за час перебування на дорошуванні при переміщення молодняку на відгодівлю у однакові умови не зовсім досліджено.

Нами встановлено, що незалежно від сезону року у приміщеннях з нижньою подачею повітря інтенсивність росту поросят як у підсисний період, так і на дорошуванні вище ніж у приміщеннях з боковою подачею повітря. Якщо цей потенціал продуктивності тварин буде зберігатись і тоді, коли поросят отриманих у приміщеннях з різним мікрокліматом перемістити у однакові умови вирощування на глибокій підстилці, це може дати додаткові можливості отримання більшої кількості продукції свинарства, а отже і підвищення рентабельності.

Метою досліджень було встановлення вірогідності збереження продуктивного потенціалу двох груп поголів'я, яке отримано та перебувало на дорошуванні у приміщеннях з різною системою створення мікроклімату при переведенні їх у однакові умови відгодівлі на глибокій підстилці.

Методика та методи дослідження. Дослідження по вивченю інтенсивності росту відгодівельного поголів'я та його збереженості залежно від попереднього вирощування у приміщеннях з нижньою та з боковою подачею повітря через стінові клапани були проведенні в умовах високотехнологічного промислового свинарського підприємства ТОВ «Деміс-Агр» Дніпропетровського району Дніпропетровської області. Визначення інтенсивності росту поголів'я на відгодівлі проводили на поросятах отриманих від свиноматок генотипу Galaxy 900 французької компанії «Франс-Гібрид».

Для дослідів було сформовано у холодний (зимовий) та теплий (літній) періоди дві групи поросят масою 30-33 кг чисельністю по 300 голів.

Перша група – поросята отримані і пройшли дорошування у приміщеннях з низькою подачею повітря, після попередньої теплової підготовки у підземних каналах розміщених під станками на глибині до одного метра. У приміщення повітря подавалось через отвори розміщені по периметру секції на висоті 1,2 м від підлоги. Забір повітря

з приміщення здійснювали з під підлогового простору і видаляли через дахові вентиляційні канали за допомогою витяжних вентиляторів.

Друга група сформована з поросят, які були отримані і пройшли дорощування у приміщеннях з боковою подачею повітря з навколошнього середовища через стінові клапани. З одного боку у приміщення до тварин повітря подавали через коридор, а з другого боку у приміщення повітря подавали безпосередньо з навколошнього середовища. За допомогою жалюзі стінових клапанів повітря направлялось вверх або вниз залежно від температури у приміщенні та навколошньому середовищі. Видалення повітря здійснювалось за допомогою дахових витяжних вентиляторів, а його забір здійснювали через канали розміщені на висоті 2 м від рівня підлоги.

Піддослідних поросят обох груп у першу та другу фазу відгодівлі утримували технологічними групами по 300 голів на глибокій солом'яній підстилці. Годівля поросят була вволю з бункерних самогодівниць розміщених на підвищенні, з вільним доступом до корму. Комбікорм подавали один і той же як до першої, так і до другої групи. Напування проводили з ніпельних напувалок з цлодобовим доступом до якісної свіжої питної води. Видалення повітря з приміщенень здійснювали за допомогою витяжних дахових вентиляторів, а у приміщення повітря надходило через стінові клапани розміщені у бокових стінах будівлі. Перша фаза відгодівлі тривала 37 днів (78-115 дн.), а друга фаза – 64 дні (116-180 дн.). Умови утримання обох груп були ідентичними.

Результати дослідження. За даними, отриманими у приміщеннях з низькою і боковою подачею повітря було встановлено, що за всі періоди року у першому приміщенні де повітря подавали попередньо підготовленим знизу через повітропроводи, а з приміщення його забирали з під підлогового простору середньодобові приrostи буливищими ніж у приміщенні, де повітря подавали з навколошнього середовища через бокові стінові клапани. Так у період дорощування середньодобові приrostи у першому та другому приміщенні зимою були на рівні 510.02 ± 2.39 та 378.06 ± 1.91 г, весною – 470.51 ± 1.72 та 441.10 ± 1.76 г, літом 330.15 ± 1.49 та 270.04 ± 2.20 г, а осінню – 535.00 ± 2.12 та 500.00 ± 2.11 г відповідно. Потрібно відмітити, що різниця між середньодобовими приростами у першому та другому приміщенні у всі пори року була вірогідною ($P < 0.001$), що вказує на позитивний вплив мікроклімату створюваного за рахунок нижньої подачі повітря у приміщення на стан та продуктивність поросят на дорощуванні. Як видно з наведених даних максимальні та мінімальні середньодобові приrostи були отримані у холодний та теплий періоди року.

Ми допустили, якщо набутий до закінчення дорощування потенціал продуктивності буле зберігатись, то він найкраще буде проявлятись у критичних умовах мікроклімату. Температура, вологість та інші фактори навколошнього середовища виявляють максимальний вплив на мікроклімат у приміщеннях у контрастні (холодний і теплий) періоди, саме тому вони і були взяті для проведення експерименту.

Відібравши дві технологічні групи по 300 голів і розмістивши їх в однакових умовах ми намагались простежити чи збережеться у період відгодівлі більш висока продуктивність поросят, яких отримали у приміщеннях з низькою подачею повітря, а також чи буде перевага у інтенсивності росту над поросятами отриманими у другому, з боковою подачею повітря, приміщенні.

В ході проведення дослідів було встановлено, що у перший період відгодівлі різниці між рівнем падежу поросят з різних приміщень не встановлено. В той же час вибраування поросят з технологічних причин було вище у другій групі незалежно від періоду проведення спостережень. Таким чином впродовж дослідного періоду збереженість поросят першої групи була вищою ніж поросят другої групи (табл.1), що свідчить про більш високий біологічний та продуктивний потенціал поголів'я вирощеного у приміщеннях з більш стабілізованою впродовж року температурою, помітно меншим рівнем пилового, бактеріального та газового забруднення.

1. Показники ефективності роботи підприємства на першому етапі відгодівлі поросят отриманих за різних умов мікроклімату, n=300

Показники:	Холодний період року			Теплий період року		
	1	2	±	1	2	±
Падіж, гол.	3	3	0	4	4	0
Вибракувано гол.	3	5	2	3	5	2
Всього вибуло, гол.	6	8	2	8	9	1
Збереженість %	98,0	97,3	-0,7	97,3	97,0	-0,3

Примітка: 1 – перша група, 2 – друга група, ± – різниця між показниками відносно першої групи

За період проведення первого етапу відгодівлі поросята першої групи як у холодний, так і теплий період року мали більші середньодобові приrostи на 45 г (7,5%) та 13 г (2,1%) відповідно. Потрібно відмітити, що на глибокій підстилці відгодівельне поголів'я як першої, так і другої дослідної групи мало у теплий період року більші середньодобові приrostи ніж у холодний період року, табл.2.

2. Інтенсивність росту поросят, отриманих за різних умов мікроклімату, на першому етапі відгодівлі

Показники:	Холодний період року	Теплий період року
Середньодобовий приріст, г		
Перша група	598.01 ±3.70	630.00 ±4.38
Друга група	553.00 ±2.97***	617.01 ±4.43*
Середня маса кг.		
Перша група	52.13 ±0.30	54.61 ±0.47
Друга група	49.47 ±0.43***	52.83 ±0.37**

*Примітка: * – P<0.05, ** – P<0.01 *** – P<0.001, відносно даних отриманих у першій групі*

Середня жива маса поросят першої групи на час закінчення 1-го етапу відгодівлі була вищою від маси поросят другої групи як у холодний, так і теплий період року на 2,66 кг (5,1%) та 1,78 кг (3,3%) відповідно. Загальна маса першої технологічної групи за перший етап відгодівлі у холодний період року була більшою на 798,0 кг та у теплий період року – на 534,0 кг.

За період проведення другого етапу відгодівлі у холодний період було відмічено більший на 1 голову падіж, а у теплий період відмінностей за рівнем падежу не було (табл. 3). Різниці між рівнем вибракування з різних причин технологічної невідповідності росту і розвитку у холодний період не виявлено (вибракувано по 2 голови з кожної групи). У теплий період у першій групі вибракування не проводилось, а з другої групи було вибракувано чотири голови. Таким чином збереженість відгодівельного поголів'я була вищою у першій групі, що підтверджує більш високу життєздатність поголів'я першої групи відносно тварин другої групи.

3. Показники ефективності роботи підприємства на другому етапі відгодівлі поросят отриманих за різних умов мікроклімату, n=300

Показники:	Холодний період року			Теплий період року		
	1	2	±	1	2	±
Падіж, гол.	1	2	1	2	2	0
Вибрakuвано гол.	2	2	0	0	4	4
Всього вибуло, гол.	3	4	1	2	6	4
Збереженість %	98,97	98,62	-0,35	99,32	97,97	-1,35

Примітка: 1 – перша група, 2 – друга група, ± – різниця між показниками відносно першої групи

Аналізуючи дані, отримані під час проведення досліду встановлено, що як у холодний, так і теплий період тварини першої групи мали більш високі середньодобові приrostи 778.26 ± 5.34 та 813.04 ± 5.47 г, відповідно, в той час як у тварин другої групи середньодобові приrostи досягали значень 745.04 ± 4.27 та 780.17 ± 5.23 г, відповідно. Потрібно відмітити, що відмінність значень середньодобових приростів між двома групами була вірогідною ($P<0.001$) (табл. 4). Це вказує на те, що як у перший, так і у другий період відгодівлі продуктивний потенціал тварин першої групи продовжував зберігатись і був вищим, ніж у тварин другої групи.

Середня жива маса відгодівельного поголів'я першої групи була вищою як у холодний, так і теплий період року. Загальна маса поголів'я першої групи на час закінчення відгодівлі у холодний період була більшою від маси другої групи на 519 кг, а у теплий період року – на 576 кг.

4. Інтенсивність росту поросят, отриманих за різних умов мікроклімату, на другому етапі відгодівлі

Показники:	Холодний період року		Теплий період року
	Середньодобовий приріст, г		
Перша група	778.26 ± 5.34		813.04 ± 5.47
Друга група	$745.04 \pm 4.27^{***}$		$780.17 \pm 5.23^{***}$
Середня маса кг.			
Перша група	105.78 ± 0.66		108.16 ± 0.57
Друга група	$104.05 \pm 0.75^*$		$106.24 \pm 0.66^*$

Примітка: *** – $P<0.001$, відносно даних отриманих у першій групі

Таким чином за рахунок більш високого продуктивного потенціалу тварин отриманих і дорощуваних у приміщеннях з більш ефективною низькою подачею повітря у приміщення та виведення його з під підлогового простору лише за період відгодівлі (102 дні) кожна група (300 голів) дає більше півтонни додаткової високопоживної свинини. Впродовж року лише у одній секції додатковий приріст тварин сформованих груп з першого приміщення становитиме до двох тонн.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Нижня система подачі повітря у приміщення сприяє помітному зменшенню забруднення повітря шкідливими газами, пилом та бактеріальними клітинами відносно повітря у приміщенні, де здійснювалась бокова подача повітря через стінові клапани. Така система створення мікроклімату дозволяє отримувати більш високі середньодобові приrostи не лише у підсисний період та дорощування, а й дозволяє зберегти потенціал продуктивності як у перший, так і другий період відгодівлі.

Перспективи подальших досліджень. Пошук шляхів та засобів підвищення середньодобових приrostів для збільшення виробленої продукції свинарства, підвищення рентабельності господарської діяльності та збільшення прибутковості виробництва свинини ще довго буде актуальним, тому що нові технічні досягнення та технологічні рішення змушують шукати нові підходи до виробництва свинини.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Александров, С.Н., и Прокопенко, Е.В. 2007. *Промышленное содержание свиней*. Издательство: АСТ, Сталкер, серия: Библиотека фермера. 79.
2. Брукс, П. 2006. Групповое содержание свиноматок с использованием электронной системы кормления. *Сборник докладов международной конференции. Альтернативное свиноводство – путь к успеху*. Днепропетровск. 21- 38.
3. Волощук, В.М. 2012. *Теоретичне обґрунтування і створення конкурентоспроможних технологій виробництва свинини*. Полтава, ТОВ «Фірма «Техсервіс».
4. Герасимов, В.І., Баранівський, Д.І., Рибалко, В.П., Нагаєвич, В.М., та ін. 2010. *Свинарство і технологія виробництва свинини*. Харків, Еспада. 448.
5. Гетьман, В.В. 2007. Менше праці, менше кормів... більше кращих поросят! *Інформаціонний вестник «ПромАгроКомбінату»*. Жовті Води. 17.
6. Данилів, Б.В. 2008. Індустріальний розвиток свинарства в сучасних умовах. *Економіка АПК*. 10. 16-25.
7. Демін, О.Б., и Ельчищева, Т.Ф. 2005. *Проектирование агропромышленных комплексов*. Учебное пособие. Тамбов: Издательство ТГТУ. 128.
8. Иванов, В.О., та Волощук, В.М. 2009. *Биология свиней*. К.: ЗАТ «НІЧЛАВА». 304.
9. Козир, В. 2006. Вплив мікроклімату на ефективність вирощування свиней. *Тваринництво України*. 5. 9-10.
10. Коротков, Е.Н. 1987. *Вентиляция животноводческих помещений*. М.: Агропромиздат. 111.
11. Лебедев, П.Т., и Усович, А.Т. 1969. *Методы исследования кормов, органов и тканей животных*. М.: Россельхозиздат. 475.
12. Лукьяненко, И.И. 1985. *Перспективные системы утилизации навоза*. М.: Россельхозиздат. 176.
13. Пригодін, А. 2004. Мікроклімат тваринницьких приміщень і його вплив на здоров'я та продуктивність тварин у ЗАТ Бахмутський Аграрний Союз. *Ветеринарна медицина України*. К. 11. 42.
14. Рыбалко, В.П. 1984. *Генотип и продуктивность свиней*. К.: Урожай. 120.
15. Böning, J., Döbel, K., Dreihsgig, K., Eismann, G., und Andere. 1979. *Zusammengestellt von Prange H. Einstreulose Haltung im Abferkelstall*. Jena.: Gustav Fischer Verlag. 195.

REFERENCES

1. Aleksandrov, S.N., у Prokopenko, E.V. 2007. *Promyshlennoe soderzhanye svyney*. Yzdatel'stvo: AST, Stalker, seryya: Byblyoteka fermera. 79 (in Russian).
2. Bruks, P. 2006. *Hruppovoe soderzhanye svynomatok s yspol'zovaniem jelektronnoy systemy kormlenyya. Sbornyk dokladov mezhdunarodnoy konferentsyy. Al'ternativnoe svynovodstvo – put' k uspekhу*. Dnepropetrovsk. 21- 38 (in Ukrainian).
3. Voloshchuk, V.M. 2012. *Teoretychne obgruntuvannya i stvorennya konkurentospromozhnykh tekhnolohiy vyrobnytstva svynyny*. Poltava, TOV «Firma «Tekhservis» (in Ukrainian).
4. Herasymov, V.I., Baranivs'kyy, D.I., Rybalko, V.P., Nahayevych, V.M., ta in. 2010. *Svinarstvo i tekhnolohiya vyrobnytstva svynyny*. Kharkiv, Espada. 448 (in Ukrainian).
5. Het'man, V.V. 2007. *Menshe pratsi, menshe kormiv... bil'she krashchykh porosyat!* Ynformatsyonnyy vestnyk «PromAhroKombynata». Zhovti Vody. 17 (in Ukrainian).

6. Danyliv, B.V. 2008. *Industrial'nyy rozvytok svynarstva v suchasnykh umovakh*. *Ekonomika APK*. 10. 16-25 (in Ukrainian).
7. Demyn, O.B., у El'chishcheva, T.F. 2005. *Proektyrovanye ahropromyshlenniykh kompleksov. Uchebnoe posobye*. Tambov: Yzdatel'stvo THTU. 128(in Russian).
8. Ivanov, V.O., ta Voloshchuk, V.M. 2009. *Biolohiya svynej*. K.: ZAT «NICHLAVA». 304 (in Ukrainian).
9. Kozyr, V. 2006. *Vplyv mikroklimatu na efektyvnist' vyroshchuvannya svynej*. *Tvarynnystvo Ukrayiny*. 5. 9-10(in Ukrainian).
10. Korotkov, E.N. 1987. *Ventylyatsyya zhyvotnovodcheskykh pomeshchenyy*. M.: Ahropromyldat. 111 (in Russian).
11. Lebedev, P.T., у Usovych, A.T. 1969. *Metody yssledovannya kormov, orhanov у tkanej zhyvotnykh*. M.: Rossel'khozgiz. 475 (in Russian).
12. Luk'yanenko, Y.Y. 1985. *Perspektivnye systemy ulytzatsyy navoza*. M.: Rossel'khozgiz. 176 (in Russian).
13. Pryhodin, A. 2004. *Mikroklimat tvarynnys'kykh prymishchen' i yoho vplyv na zdorov'ya ta produktyvnist' tvaryn u ZAT Bakmut's'kyj Ahrarnyy Soyuz*. *Veterynarna medytsyna Ukrayiny*. K. 11. 42 (in Ukrainian).
14. Rybalko, V.P. 1984. *Henotypyproduktivnost' svynej*. K.: Urozhay. 120 (in Ukrainian).
15. Böning, J., Döbel, K., Drehsig, K., Eismann, G., und Andere. 1979. *Zusammengestellt von Prange H. Einstreulose Haltung im Abferkelstall*. Jena.: Gustav Fischer Verlag. 195.

Волощук В.М., Герасимчук В.Н. Интенсивность роста откормочного поголовья полученного в помещениях с разными системами создания микроклимата. В статье приведены результаты изучения изменений интенсивности роста откормочного поголовья, которое было получено и прошло доращивание в помещениях с разной системой создания микроклимата. Поросят первой группы получили и провели доращивание до массы 30..33 кг в помещениях с нижней подачей предварительно термически подготовленного воздуха, а поросят второй группы получили и провели доращивание в помещениях где воздух к животным подавали через боковые стеновые клапаны непосредственно с окружающей среды.

Установлено, что поросята первой группы на время окончания доращивания независимо от времени года имели более высокий потенциал продуктивности относительно поросят второй группы, что проявлялось в более высоких среднесуточных привесах и живой массе.

Поросята первой группы, как в первую, так и вторую фазы откорма имели более высокий процент сохранности, меньший уровень падежса и технологического отхода относительно поголовья второй группы. За период проведения первого этапа откорма поросята первой группы как в холодный, так и теплый период года имели более высокие среднесуточные привесы на 45 г (7,5%) и 13 г (2,1%) соответственно. Средняя живая масса поросят первой группы на период окончания 1-го этапа откорма была выше чем масса поросят второй группы как в холодный, так и в теплый период года на 2,66 кг (5,1%) и 1,78 кг (3,3%) соответственно.

Установлено, что при проведении второго этапа откорма как в холодный, так и в теплый период животные первой группы имели более высокие среднесуточные привесы 778.26 ± 5.34 и 813.04 ± 5.47 г, соответственно, в то время как у животных второй группы среднесуточные привесы достигали значений 745.04 ± 4.27 и 780.17 ± 5.23 г, соответственно. Нужно отметить, что отличия между значениями среднесуточных привесов между двумя группами были достоверными ($P < 0.001$). Это указывает на то, что как в первый так и второй период откорма, продуктивный потенциал животных первой группы

продолжал сохраняться и был болем высоким, чем у животных второй группы. На период окончания от корма средняя живая масса откормочного поголовья первой группы была болем высокой как в холодный, так и теплый период года. Общая масса маса поголовья первой группы на период окончания откорма в холодный период была большей от массы второй группы на 519 кг, а в теплый период года – на 576 кг.

Ключевые слова: свиноводство, микроклимат, откорм, сохранность, среднесуточные привесы, живая масса.

Voloshchuk V.M., Herasymchuk V.M. Intensity of the growth of the fattening live-stock received in premises with different systems for creating microclimate

In the article it is presented results on the study of changing intensity of the growth of the fattening live-stock which was received and reared in the premises with different system of creating microclimate. Piglets from the first group were received and reared to the weight of 30..33 kg in premises with a lower giving of previously thermally prepared air, and piglets from the second group were received and reared in premises where air was given to animals through the side wall valves directly from environment. It has been determined, that piglets from the first group to the end of rearing independently on season of a year had higher potential of the productivity relatively piglets from the second group that displayed in higher average daily gains and live weight.

Piglets from the first group in the first phase and in the second one of fattening had higher percent of the preservation, lesser level of mortality and technological waste relatively to the live-stock of the second group. During conducting the first stage of fattening piglets of the first group in cold and warm periods of a year had more average daily gains on 45 g (7.5%) and 13 g (2.1) relatively. Average live weight of piglets from the first group to the end of the 1-st stage of fattening was higher than weight of piglets from the second group in cold and in warm periods of a year on 2.66 kg (5.1%) and 1.78 kg (3.3) relatively.

It has been determined the fact that at conducting the second stage of fattening in cold and warm periods animals from the first group had higher average daily gains 778.26 ± 5.34 and 813.04 ± 5.47 g, relatively, while in animals from the second group average daily gains reached significations 745.04 ± 4.27 and 780.17 ± 5.23 g, relatively. It is necessary to notice, that the difference between significations of average daily gains between two groups was probable ($P < 0.001$). It point at the fact that in the first and in the second periods of fattening the productive potential of animals from the first group continued to be preserved and was higher than in animals from the second group. To the end of fattening average live weight of fattening live-stock from the first group was higher in cold and warm periods of a year. The total weight of live-stock from the first group to the end of fattening in cold period was higher than the weight of the second group on 519 kg, and in warm period of a year – on 576 kg.

Key words: pig breeding, microclimate, fattening, preservation, average daily gains, live weight.